

[SZUKAJ](#)

[Zaawansowane](#)

Polityka Wydarzenia Gospodarka Świat Kultura Opinie Nauka Hi-Tech Sport Na luzie Auto Kobieta Podróże

[Więcej](#)

DZIENNIK poleca | Dziennik Finansowy | [Magazyn Europa](#) | [Poznaj Dziennik](#) | [Magazyny](#) | [Reklama DZIENNIK](#) | [Prenumerata](#) | [Płyty i dodatki](#) | [Akcje i konkursy](#)

EWA THOMPSON

piątek 24 kwietnia 2009 22:31

[Skomentuj](#)

Śludzy i krytycy imperium

"Zdycha, zdycha i zdechnąć nie może" - słowa Witolda Gombrowicza o Polsce można też zastosować do Rosji. Po przewrotach i krachach gospodarczych, po zmianach politycznych i buntach nierosyjskich narodów Federacji Rosyjskiej, wbrew przewidywaniom Władimira Bukowskiego Rosja trzyma się mocno i nic nie wskazuje na to, by miała zamiar wyprowadzić się z historii.

REKLAMY GOOGLE

Telefony do Polski

Tanie rozmowy z USA do Polski Polska od 1.6 centa za minutę!

www.mojewdt.com

PolishDating.us

Polskie randki w Stanach Poznaj miłość Twojego życia

polishdating.us

Przystojni Polacy w USA

Poznaj Znajomych, Znajdź Miłość Wejdź i Sprawdź Sama

www.PolskieSerca.com

"Mądrości-klamstwa"

Książka Filipa Memchesa pomaga zrozumieć, dlaczego tak jest. Jego 21 rosyjskich rozmówców tworzy pełny wachlarz: od trubadurów imperium począwszy, na jego denuncjatorach (także tych mieszkających za granicą) skończywszy. Opowiadają oni o epoce Putina, a zwłaszcza o okresie przed i po wyborach prezydenckich w marcu 2008 roku, gdy Putin oddał tytuł prezydenta Miedwiediewowi, a sam został premierem.

Wielką zaletą autora jest umiejętność zadawania pytań. Unika on zarówno świętego oburzenia, jak i lizusostwa. Brak emocjonalnego tonu ułatwia czytelnikowi obserwację splotów prawdy i fałszu, które Rosjanie po mistrzowsku serwują w życiu publicznym. Memches potrafi również budzić rozmówców, gdy ich fantazja traci kontakt z rzeczywistością, jak np. w wypowiedzi Leontiewa o rublu jako potencjalnej walucie międzynarodowej. Nikt z wyjątkiem Memchesa nie potrafiłby chyba z zimną krwią wydłubać z podświadomości Dugina stwierdzenia, że Polacy w oczach Amerykanów to "Indianie, tubylcy, przygłupy". Zresztą i inni rozmówcy podkreślają, że Polska nie jest krajem suwerennym, a Gleb Pawłowski opiniuje, że to "amerykański satelita". Warto przypatrzeć się tym pryncypom, spreparowanym specjalnie na użytek Polaków. Należałoby uważnie wyczytać się w te poglądy i zapytać, jakie kroki polska klasa polityczna musi podjąć, by te "mądrości-klamstwa" (używając wyrażenia Norwida) przestały Polaków dotyczyć.

Memches dzieli książkę na trzy części: "Wychodząc ze »smuty«", czyli o tym, jak Rosja poradziła sobie ze zmianą systemu władzy; "Z kroniki przekazania władzy", czyli o manewrach Putina, oraz "Memento", czyli o przestrojach wypływających z sytuacji w Rosji. Ja podzieliłabym raczej książkę w zależności od typu rozmówców. Pierwsza grupa to ludzie bliscy władzy. Celem ich działalności jest wygrana państwa rosyjskiego. Tu mieszczą się m.in. Markow, Pawłowski i Dugin. Druga grupa to pisarze i intelektualiści, nieodgrywający prawie żadnej roli w rzeczywistej polityce Rosji, których gadulstwo jest tolerowane lub nawet

» WYSZUKAJ W ARCHIWUM DZIENNIKA

od

do

kategoria

do

podkategoria

[SZUKAJ](#)

» E-WYDANIE DZIENNIKA

[Pobierz teraz ►](#)

» KONTAKT

DZIENNIK Polska Europa Świat
Ul. Domaniewska 52
02-672 Warszawa

Tel. (22) 232 05 19

faks (22) 232 55 17

Adres e-mail: dziennik@dziennik.pl

popierane, bo kreują użyteczny obraz Federacji Rosyjskiej - Jerofiejew, Limonow, Zinowiew, Kantor, Wojnowicz, Sorokin. Ich wypowiedzi to dowód, że Rosja już dawno zerwała ze stalinowskim zamordyzmem. Do trzeciej grupy należą twórcy teorii politologicznych, których państwo rosyjskie używa m.in. do zapelniania stron rodzimych i zachodnich pism naukowych - Panarin i Piwowarow. Czwarta grupa to ulubieńcy zachodnich mediów, którzy używają języka stworzonego na Zachodzie - Piontkowski i Szewcowa.

Pycha na smyczy

Rozmówcom Memchesa nie brak pewności siebie. Niewątpliwie to, że rozmawiali z przedstawicielem słabszego od Rosji narodu, dodawało im kurażu. Trudno jednak nie wypomnieć im paru błędów rzeczowych dotyczących Polski. To nieprawda, że - jak powiedział jeden z nich - Polska otrzymała jakieś liczące się wsparcie z USA i dzięki niemu jej obywatele podźwignęli się z postkomunizmu szybciej niż Rosjanie. Polska nie otrzymała od USA praktycznie nic - pomoc amerykańska dla Polski w okresie postkomunistycznym równała się, w najlepszym wypadku, parunastu dolarom na osobę. Kłamliwe jest również twierdzenie Panarina, że "w Polsce kościoły są pełne wiernych, podobnie zresztą jak cerkwie w Rosji". W roku 2003 brytyjski badacz Edwin Bacon obliczył, że w Rosji jest więcej praktykujących nieprawosławnych niż prawosławnych, a obie grupy stanowią poniżej 10 procent społeczeństwa.

Rozmowy zebrane w książce Memchesa pokazują rosyjskie elity jako graczy, którzy trzymają osobistą pychę na krótkiej smyczy. Wiedzą, co komu można powiedzieć, a o jakich rzeczach zamilczeć ze względu na korzyść dla Rosji. Mają prawdziwe pieniądze, liczą się w światowym kasynie. Markow jasno stwierdza, że wojna w Iraku była niekorzystna dla USA, lecz korzystna dla Rosji. Piontkowski uważa, że NATO goni w piętękę i że UE to fasada, za którą rządzą silne państwa. Dmitrij Trenin mówi językiem amerykańskich polityków i politologów - oczywiście w interesie Rosji. Szewcowa ma rację, że Zachodem rządzą obecnie polityczni pigmeje. Nasuwa się porównanie z polskimi obserwatorami kasyna, którzy pieniędzy nie mają, ale lubią przemawiać do szaraków i nieomal wierzą, że ktoś ich słucha poza granicami Polski.

Obywatel poza horyzontem

Z drugiej strony, rozmówcy Memchesa dostarczają wielu dowodów na to, że w Rosji panuje powszechne niezrozumienie ludzkiego dążenia do wolności - nie tylko w wersji polskiej, ugruntowanej w chrześcijaństwie, ale i w wersji zachodniej, buntującej się przeciwko instytucjonalnym ograniczeniom. Typowa jest tu wypowiedź Leontiewa o niezawisłości narodów. Jedynym projektem rosyjskich mężów stanu jest wzmocnienie Rosji. Nie dobro Rosjan, ale korzyść dla państwa. Oczywiście można by sobie życzyć, aby i polscy politycy tak usilnie pracowali nad wzmocnieniem obronności Polski (bo po to zostali wybrani), ale obronność to środek, a nie cel. Celem jest dobro Jana Kowalskiego. Charakterystyczne jest to, że w rozważaniach rosyjskich polityków i politologów mowa jest głównie o zastraszaniu sąsiadów i Zachodu, nie zaś o tym, jakie korzyści z tego odnosić będzie przeciętny Rosjanin. Dyskusowanie o polityce międzynarodowej z punktu widzenia tego, jak się ona ma do sytuacji życiowej mieszkańca przeciętnego rosyjskiego miasta, jest na ogół poza horyzontem rosyjskich prominentów.

Rosjanie zgodnie twierdzą, że w Rosji w latach 90. nastąpiło rozczarowanie Zachodem - Rosja porzuciła więc zachodnią opcję i poszła swoją drogą. Problem z tym jest taki, że "swojej drogi" nie ma - jak dotąd wynaleziono tylko jedną drogę budowania dobrowolnej więzi między rządzącymi a społeczeństwem i droga ta ma znany filozoficzny rodowód. W miarę rozwoju gospodarczego pragną takiej więzi wszyscy, od Chińczyków po Latynosów. Upajanie się fantazją, że Rosja może i potrafi wynaleźć lepszy polityczny styl, jest więc utwalaniem norwidowskiej "mądrości-kłamstwa".

Czytałam tę książkę w urywkach, które ukazywały się w "Europie". To było jak dozowanie łyżeczką. Teraz mamy pełny kieliszek, a przepis na koktajl wart jest odnotowania. z

"Sludzy i wrogowie imperium"
Filip Memches ,
Arcana, Kraków 2009

Ewa Thompson*

*Ewa M. Thompson, ur. 1937, slawistka i badaczka literatury, wykłada na Uniwersytecie Rice w Stanach Zjednoczonych.

"Europa" nr 264, 25.04.2009

Wyślij znajomemu

Drukuj

« Wstecz

Dodaj do

Moja ocena:

Średnia ocena:

>> KOMENTARZE (0) [więcej »](#)

[+ DODAJ KOMENTARZ](#)

Polityka | Wydarzenia | Gospodarka | Świat | Kultura | Opinie | Nauka | Sport | Na luzie | Auto | Kobieta | Podróże
Najnowsze informacje | Foto | Horoskop | Pogoda | Program tv | Repertuar kin | Forum | Konkursy | Życzenia | PIT
Redakcja Dziennik.pl | Reklama Dziennik.pl | Reklama DZIENNIK | Partnerzy | Warunki prawne | Archiwum | Kanały RSS

Newsweek | Forbes | eFakt | Sports | Dziennik Sport | Auto Świat | Komputer Świat | Play PC | Gry | Students | Redakcja |
Dziewczyna | Popcorn | LITERIA.pl | Kaktaj24.pl | W SPÓDNICY | Prezenty i życzenia

© Axel Springer Polska. Wszelkie prawa zastrzeżone.

MAPA SERWISU ↗

powered by
ESCEPIC

axel springer